

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) กรมพลศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากร ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 42 คน และอาจารย์จำนวน 305 คน และกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักศึกษา จำนวน 302 คน ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 200 คน และผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 200 คน รวมจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,049 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมิน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินสำหรับผู้บริหารแบบประเมินสำหรับอาจารย์แบบประเมินสำหรับนักศึกษา แบบประเมินสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา แบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้าง หรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา โดยส่งแบบประเมินพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากอธิบดีกรมพลศึกษา ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) เพื่อขอให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาตอบแบบประเมินและส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ สำหรับข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้างหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบประเมินสำหรับผู้บริหาร จำนวน 42 ชุด ได้รับคืนมาและสมบูรณ์ 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 แบบประเมินสำหรับอาจารย์ จำนวน 305 ชุด ได้รับคืนมาและสมบูรณ์ 250 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.97 แบบประเมินสำหรับนักศึกษา จำนวน 302 ชุด ได้รับคืนมาและสมบูรณ์ 251 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.11 แบบประเมินสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 200 ชุด ได้รับคืนมาและสมบูรณ์ 166 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.00 แบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้าง หรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 200 ชุด ได้รับคืนมาและสมบูรณ์ 173 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.50 ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

1. ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มีอายุมากกว่า 50 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาโท มีประสบการณ์ด้านการสอนระหว่าง 21-25 ปี และประสบการณ์ด้านการบริหารระหว่าง 11-15 ปี
2. อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-45 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ด้านการสอนระหว่าง 16-20 ปี มีรายวิชาที่รับผิดชอบในปีการศึกษา 2539 จำนวน 3 รายวิชา มีจำนวนคาบที่สอนโดยเฉลี่ย 15-18 คาบต่อสัปดาห์ นอกจากการสอนแล้วยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชนด้วย
3. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-22 ปี เหตุจูงใจที่เข้าศึกษาในสาขาวิชาเอกพลศึกษาเพราะมีความสนใจในสาขาวิชานี้มาก
4. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-23 ปี และผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาต่อ
5. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-45 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-15 ปี และปฏิบัติงานในวิทยาลัยพลศึกษา

ตอนที่ 2 ผลสรุปการประเมินบริบท (Context Evaluation)

1. ผลสรุปการประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเกณฑ์การวัดและประเมินผล

1.1 ผลการประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถปฏิบัติได้จริงและมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.2 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรพบว่า จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 2 ปี ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 23 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาเอกพลศึกษา ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งให้เลือกรเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี ส่วนกลุ่มวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปซึ่งได้แก่ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษาซึ่งเรียนไม่

น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี สำหรับกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 ในหมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ในหมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาเอกพลศึกษา ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี นอกจากนี้จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่า มีจำนวนหน่วยกิตพอดีเช่นเดียวกัน

1.3 ผลการประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า เนื้อหาสาระในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นวิชาวิธีสอนวิชาเอกพลศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ว่ายน้ำ 1, 2 มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากทุกวิชา มีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับน้อยทุกวิชา และเนื้อหาสาระส่วนใหญ่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เนื้อหารายวิชาวิธีสอนวิชาเอกพลศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แอโรบิคด้านซ์ ลีลาศ มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ผลการประเมินเกณฑ์การวัดและประเมินผล พบว่า เกณฑ์การวัดและประเมินผลส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เกณฑ์การวัดและประเมินผลข้อ 1 นักศึกษาจะมีสิทธิ์สอบวิชาใดต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในกรณีที่มิเวลาเรียนวิชาใดน้อยกว่าร้อยละ 80 แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลสรุปการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

1. ผลการประเมินด้านอาจารย์และนักศึกษา พบว่า การประเมินด้านอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนการประเมินด้านนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2. ผลการประเมินส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย ยกเว้น เอกสาร ตำราประกอบการศึกษาตามหลักสูตร แผนใส่ที่เขียนแผนใส่ วัสดุอุปกรณ์การฝึกภาคปฏิบัติวิชาพลศึกษา ห้องเรียนภาคทฤษฎี ห้องสมุด โรงยิมส์ สถานที่ที่นักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก สำหรับคุณภาพของส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องฉายวิดีโอ เครื่องฉายสไลด์ फिल्मสไลด์ คอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนูปกรณ์ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย ส่วนความสะดวกในการใช้บริการของส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก

ยกเว้น เครื่องฉายวิดีโอทัศน์ คอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนูปกรณ์ มีความสะดวกในการให้บริการ อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 ผลสรุปการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

1. ผลการประเมินกระบวนการบริหาร พบว่า กระบวนการบริหารส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การนิเทศและติดตามผลในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการประเมินกระบวนการเรียนการสอน พบว่า กระบวนการจัดการเรียน การสอนของอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนด้านการวัดและประเมินผลส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักศึกษามีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 5 ผลสรุปการประเมินผลผลิตของหลักสูตร (Product Evaluation)

ผลการประเมินผลผลิตของหลักสูตร พบว่า คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจและควรมานำมาอภิปรายดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation)

การประเมินบริบทเป็นการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละส่วน มิได้เป็นการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ผลการประเมินสามารถนำมาอภิปรายแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) ได้รับการประเมินว่า มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถปฏิบัติได้จริง และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งแสดงว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้มีความเหมาะสมดี เพราะลักษณะของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี จะต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน กระทัดรัด ไม่คลุมเครือ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (สัจจ อุทรานันท์, 2528) ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ (ธีราร บัวศรี, 2532) และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ (สัจจ อุทรานันท์, 2528)

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) มีโครงสร้าง

รวมตลอดหลักสูตร 2 ปี ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 23 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาเอกพลศึกษา ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรีซึ่งให้เรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี ส่วนกลุ่มวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ซึ่งได้แก่ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษาซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี สำหรับกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 ในหมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ในหมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาเอกพลศึกษา ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี นอกจากนี้จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่ามีจำนวนหน่วยกิตพอดี เช่นเดียวกัน จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) มีโครงสร้างที่เหมาะสม ดังที่ บรูเนอร์ (Bruner, 1960 อ้างถึงใน สัจจ อูทรานันท์, 2528) กล่าวว่า ถ้ามีการจัดลำดับโครงสร้างของสาขาต่าง ๆ ได้ดี ก็จะสามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชาเหล่านั้นมาสอนให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะ และความสามารถของผู้เรียนได้

1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

การประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า เนื้อหาสาระรายวิชา ในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น วิธีสอนวิชาเอกพลศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ว่ายน้ำ 1, 2 มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้เนื้อหาสาระรายวิชาในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากทุกวิชา มีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับน้อยทุกวิชาและเนื้อหาสาระรายวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ยกเว้นวิชาวิธีสอนวิชาเอกพลศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แอโรบิคด้านซ์ ลีลาศมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงว่า การสร้างหลักสูตรนี้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม เพราะการเลือกเนื้อหาสาระที่ดีจะต้องสอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสังคม (ธีรารัง บัวศรี, 2532) มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (สุมิตร คุณานุกร, 2523) มีการจัดลำดับความต่อเนื่อง และมีการผสมผสาน (Tyler, 1969) เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียนและสามารถจัดให้ผู้เรียนได้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539)

นอกจากนี้ผลการประเมิน พบว่า วิธีสอนวิชาเอกพลศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีประโยชน์ต่อการ

ประกอบอาชีพมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเนื่องมาจากหลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบุคลากรให้ประกอบอาชีพครู และมีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ สามารถนำไปปฏิบัติและประกอบอาชีพหรือใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น การที่จะออกไปเป็นครูที่ดีและเป็นที่ต้องการของสังคม จึงจำเป็นจะต้องได้รับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการเป็นครู และจะครอบคลุมถึงการฝึกประสบการณ์ทั้งมวลที่จะเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจงานครูเท่าที่ครูผู้เริ่มการสอนจะพึงมี ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา ประไพตระกูล และคณะ (2522) กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นประสบการณ์ทั้งหมดที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษา และบุคคลในระดับหรือกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมถึงการได้รับโอกาสในการสังเกต การเรียนการสอนร่วมมือทำงาน ฝึกทำการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ อันจะเสริมสร้างให้ผู้ที่จะเป็นครูเกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐาน ตลอดจนหลักการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอน

1.4 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

จากการประเมิน พบว่า เกณฑ์การวัดและประเมินผลส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่น นักศึกษาสอบรายวิชาบังคับได้ต่ำกว่าสัญลักษณ์ “ง” จะต้องเรียนซ้ำในรายวิชานั้น สำหรับวิชาเลือกได้ต่ำกว่าสัญลักษณ์ “ง” อาจเรียนซ้ำ หรือเลือกเรียนรายวิชาอื่นที่มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่ารายวิชานั้นแทนได้แต่ต้องอยู่ในกลุ่มวิชาเดียวกัน นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะต้องสอบในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้สัญลักษณ์ “ค” เป็นอย่างต่ำ และรายวิชาอื่น ๆ ต้องได้สัญลักษณ์ “ง” เป็นอย่างต่ำ ฯลฯ จากผลการประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า เกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรนี้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เพราะว่าการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินที่ดีจะต้องมีความครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดไว้

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

2.1 ผลการประเมินด้านอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า การประเมินด้านอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกลินทร์ นำใจทหาร (2526) เรื่องลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ในวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า อาจารย์พลศึกษาต้องเป็นผู้มีความสามารถในการเลือกกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะที่สอน เข้าสอนสม่ำเสมอและตรงต่อเวลา มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชากว้างขวางแม่นยำถูกต้อง ทันสมัย เป็นคนดีมีเหตุผล มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มีอธชาติย์ไมตรีกับคนทั่ว ๆ ไป ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความรับผิดชอบในหน้าที่สูง นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 16-20 ปี และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท ซึ่งนับว่ามีผลดีในด้าน

บุคลากรที่มีวุฒิสูงและมีประสบการณ์การสอนมาก มีส่วนที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สำหรับการประเมินด้านนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับคำตอบของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ตอบแบบประเมินถึงเหตุจูงใจที่เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ว่า มีความสนใจในสาขาวิชานี้มาก จากเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ ลีทองอิน (2533) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา คือ มีความรัก ความถนัด ความสนใจในสาขาวิชาชีพพลศึกษา และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพลศึกษา ทำให้รู้คุณค่าและประโยชน์ของวิชาพลศึกษา นอกจากนี้แล้วผลการวิจัยของสุเทพ เมยไชสง (2527) ยังพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพลศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนวิชาพลศึกษา เพราะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาไม่ว่าจะจำแนกตามเพศ ชั้นปี หรือภูมิภาคที่ตั้งของวิทยาลัย

2.2 ผลการประเมินส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเอกสาร ตำรา ประกอบการศึกษาตามหลักสูตร แผ่นใส-ที่เขียนแผ่นใส วัสดุอุปกรณ์การฝึกภาคปฏิบัติวิชาพลศึกษา ห้องเรียนภาคทฤษฎี ห้องสมุด โรงยิมส์ สถานที่ที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความเพียงพอในระดับมาก สำหรับคุณภาพของส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องฉายวีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ फिल्मสไลด์ คอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนูปกรณ์ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย ส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเครื่องฉายวีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนูปกรณ์มีความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับน้อย แสดงว่าโดยทั่วไปวิทยาลัยพลศึกษามีส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีคุณภาพดีและให้บริการได้สะดวก แต่ยังคงต้องการปริมาณที่เพิ่มขึ้น หากวิทยาลัยพลศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางหรือการสนับสนุนจากชุมชนก็จะสามารถปรับปรุงในด้านส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอนให้มีปริมาณเพียงพอได้ ซึ่งผู้บริหารของวิทยาลัยพลศึกษาแต่ละแห่ง คงจะเห็นความสำคัญและมีความพยายามที่ดำเนินการอยู่แล้ว

สำหรับผลการประเมินคุณภาพของส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า เครื่องฉายวีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ फिल्मสไลด์ คอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนูปกรณ์ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะว่าวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ดังกล่าวนี้ไม่มีราคาแพงและงบประมาณที่ได้รับมามีน้อย ทำให้ไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของการจัดการเรียนการสอนได้ ประกอบกับวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่เดิมมีคุณภาพน้อย เนื่องจากเป็นของที่ซื้อและใช้มานาน ดังนั้น ผู้บริหารวิทยาลัยจะต้องวางแผนจัดหางบประมาณเพิ่มขึ้น โดยของงบประมาณแผ่นดิน หรืออาจต้องหางบประมาณอื่น ๆ

มาช่วย เพื่อไว้เป็นค่าซ่อมแซมรักษาให้มีสภาพคงทนถาวรที่สามารถจะใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ดังที่ วิจิตร ศรีธำณ (2514) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการจัดหาเงินและเครื่องอำนวยความสะดวกทั้งหลาย ผู้บริหารสมัยปัจจุบันจะต้องมี Economic Minded มากกว่าสมัยเดิม เพราะประเทศไทยเรามีงบประมาณจำกัด จะรอตงบประมาณแผ่นดินอย่างเดียวไม่ได้ ผู้บริหารจะต้องรู้ว่าแหล่งหาเงินนั้นอยู่ที่ไหน และจะได้มาอย่างไร ซึ่งอาจจะขอความร่วมมือจากชุมชนหรือผู้ปกครอง

3. การประเมินการบริหาร (Process Evaluation)

3.1 ด้านการบริหาร เมื่อพิจารณาภาพรวมจากการประเมินของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่า กระบวนการบริหารส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการนิเทศ และติดตามผลในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย จากผลการประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารดำเนินการนิเทศและติดตามผลในการจัดการเรียนการสอนน้อย อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยพลศึกษามีงานบริการชุมชนมาก และยังเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ให้กับสังคม เนื่องมาจากเป็นงานนโยบายที่ต้องปฏิบัติ ทำให้วิทยาลัยพลศึกษามีกิจกรรมภายนอกมาก งานการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานหลักก็ปฏิบัติไม่ได้เต็มที่จึงเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร ประกอบกับการปฏิบัติงานนิเทศภายในวิทยาลัยพลศึกษายังไม่มีการปฏิบัติกันอย่างเป็นรูปแบบ มักจะเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2532) กล่าวว่า ในการบริหารนั้นไม่ว่าจะพิจารณาในเชิงหลักการ หรือในภาคปฏิบัติจริง ผู้บริหารทุกระดับมีภาระสำคัญที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อย่างหนึ่งคือ “การนิเทศ” ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการนิเทศของผู้บริหารจะนำไปสู่การติดตามช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมาน อิศวภูมิ (2532) กล่าวว่า การดำเนินงานที่มีแผนปฏิบัติที่ดีอย่างเดียวยังคงไม่มีความสมบูรณ์เพียงพอ หากไม่มีวิธีการติดตามผล และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ มีผลการสรุปและจัดทำรายงานการปฏิบัติงานเชิงปฏิบัติในแต่ละปีที่สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลและเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานต่อไป

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงว่า อาจารย์ผู้สอนสามารถนำหลักสูตรนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมิตร คุณานุกร (2523) กล่าวไว้ว่า ครูเป็นตัวจักรสำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้ การเอาใจใส่ต่อการสอนของครู การสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ด้านการวัดผลและประเมินผล เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า การวัดและประเมินผลส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักศึกษามีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย จากผลการประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนควรให้นักศึกษามีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์ เนื่องจากผลจากการประเมินดังกล่าวจะเป็นข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ช่าง บัณฑิต (2532) กล่าวไว้ว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้เรียนมีการปรับปรุงตนเอง และยังสามารถช่วยให้ผู้สอนปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินผลผลิตด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า คุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทุกข้อซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ ตั้งพงษ์ (2533) เรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 ของกรมพลศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ได้แก่ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีน้ำใจนักกีฬา มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพลศึกษา มีความสามารถเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพอิสระได้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการสอนและศึกษาต่อในระดับสูงได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัย มีความเห็นว่า ผลผลิตของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร เกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตร บัณฑิตเบื้องต้นด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านส่วนประกอบที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนกระบวนการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับดี จึงมีผลให้ผลผลิตที่ได้ดี และมีคุณสมบัติตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นข้อพิจารณา สำหรับกรมพลศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ในการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมพลศึกษา

ควรสนับสนุนด้านงบประมาณเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ

เรียนการสอนที่ทันสมัย มีคุณภาพดี และนักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในวิทยาลัยพลศึกษา

1.2.1 ปรับปรุงปริมาณ คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด วัสดุการเรียนการสอนและห้องโสตทัศนูปกรณ์ ในส่วนที่ยังมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย และพัฒนาส่วนที่มีความเหมาะสมแล้วให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรพิจารณาเพิ่มวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถาบันในระดับอุดมศึกษา

1.2.2 ผู้บริหารควรนิเทศการปฏิบัติงานทั้งด้านการสอน การวัดและประเมินผลของอาจารย์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์ปรับปรุงคุณภาพของงานของตนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีความสนใจศึกษาค้นคว้ามากขึ้น อันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยพลศึกษา

ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ เพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรอื่น ๆ ทุกหลักสูตรในความรับผิดชอบของกรมพลศึกษา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย